

Nya viktiga rön om markbeläggning

Sveriges Stenindustriförbunds nya rekommendationer för arbeten med markbeläggningar går i flera fall längre än AMA Anläggning 17.

– Vi rekommenderar branschen att följa våra anvisningar som är samlade i nyligen uppdaterade Utemiljö, säger stenprofessor Kurt Johansson.

TEXT PETER WILLEBRAND FOTO JÖRGEN JOHANSSON

DE NYA REKOMMENDATIONERNA har tagits fram inom ramen för Vinnovaprojektet *Klimatsäkrade Systemlösningar för Urbana Ytor*. Men endast ett fåtal av dem återfinns i nya AMA Anläggning 17.

– Därför är det viktigt att projektörer och anläggare nu tar del av senaste *Utemiljö* som kan laddas ner kostnadsfritt från förbundets hemsida, säger Kurt Johansson.

Arbetsgruppen har bestått av såväl utförare som experter och forskare.

– Stora resurser har lagts på verifiering av fakta, säger Kurt Johansson och understryker de nya rönens betydelse för att öka kvaliteten och kostnadseffektiviteten.

BLAND DE VIKTIGASTE nya anvisningarna som inte finns i AMA Anläggning nämner Kurt Johansson att bärlager för trafikclass G/C och trafikclass 3 alltid ska vara 80 mm och välpackat.

– Ett entydigt mått, för att undvika oklarheter. Dessutom möjliggör tjockleken en god packning.

Andra rekommendationer som AMA Anläggning inte har tagit med:

- Begreppet sättlager ersätter tidigare sättsand. Begreppet obundet sättlager införs för sättlager som inte innehåller bindande tillsatser. På samma sätt används fogmaterial i stället för fogsand.
- Två huvudtyper av sättlager och fogmaterial ska användas för små- och storgatsten samt hållar: naturgrus enligt en ny siktcurva som finns hos krossbergsleverantörerna, och makadam enligt mått angivna i *Utemiljö*.

– Entreprenörernas erfarenheter visar att det dränerar effektivt och att vatten inte blir stående. Stenmjöl har olämpligt hög finandel, det blir för tätt, säger Kurt Johansson.

NYA REKOMMENDATIONER har tagits fram för sättlagrets tjocklek vid hållar och sågad gatsten samt klippt/råkilad gatsten.

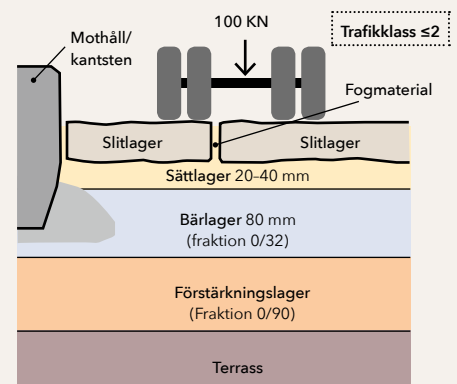
– Sättlager har låg bärighet. Ett tunt lager ger låg eftersättning, i praktiken är det en anpassning till markbetong

• Gatsten är inte heller längre ett entydigt begrepp, beroende på olika typer av tillverkning.

– På ritbordet ser de lika ut, men funktionen är helt väsensskild, vilket även gör att de måste behandlas annorlunda. Vi har tagit fram fyra olika klassificeringar.

I nya *Utemiljö* 2017 finns

REKOMMENDATIONER BÄRLAGER

även förtydliganden av vilka toleranskrav som gäller för smågatsten vid rak stensättning och vid bågsättning. Man rekommenderar även en tydligare sortering av materialet.

– Det går inte att hålla fogtoleranserna annars, säger Kurt Johansson.

HAN AVSLUTAR MED att räkna upp en rad andra anvisningar som han anser att även AMA borde ha följt: krav på fogbredd och sättlagertjocklek, hållar (korrigerad av trafikclasserna), språng vid fog (för både gatsten och hållar), mothåll (mothållet ska alltid anges och motiveras) och kantsten (för sättnings av kantsten används samkross 0-16 mm).

– Jag upprepar vikten av att ta del av de rekommendationer och anvisningar som vi i detalj presenterar i *Utemiljö*. Jag anser att vi har tagit vårt ansvar och kan bara beklaga att rekommendationerna inte återfinns i AMA Anläggning. ■